

GAV... — MAIL

De digitale nieuwsbrief van de
Groesbeek Airborne Vrienden**Groesbeek
Airborne
Vrienden****In de
voetsporen
van...**

Na twee jaren afwezigheid door corona wordt er op 18 februari 2023 door onze Belgische vrienden weer een wintermars 'In the footsteps of the 82nd Airborne Division' georganiseerd. Dit jaar vertrekt de wandeling van 17 of 20 km vanuit Goronne en stapt men in de voetsporen van de 508th PIR. Kijk voor meer info op de website **www.inthefootstepsofthe82ndairborne division.be** van de organisatie. Voor de geïnteresseerden onder de rivieren: het valt wel helaas samen met de carnavalszaterdag...

**Jongeren en WO2:
Verleden, heden en toekomst**

De generatie van ooggetuigen van WO2 bouwden een nieuwe westerse wereld onder het motto: "Nooit meer oorlog". Een veilige wereld voor iedereen. Helaas heeft de situatie in Oekraïne dit streven onder druk gezet. Jongeren horen, zien en lezen nu voor het eerst aspecten en taferelen van oorlog, waar ze nog geen weet van hadden. Er is wel eerder onderzoek gedaan naar de kennis en beleving onder jongeren met betrekking tot WO2. Het blijkt dat 30% van de jongeren van 18 tot 24 jaar welgemeende belangstelling en interesse heeft in de WO2 en het vervolg. Conclusie was ook dat het overgrote deel van de jeugd vindt dat we moeten leren van het verleden, dat dezelfde fouten niet opnieuw gemaakt worden.

Al jaren is er in Berg en Dal bovengemiddeld veel belangstelling door de jeugd voor die periode en meer specifiek Operatie Market-Garden. Er is duidelijk een verband met de bijzondere oorlogshistorie van Berg en Dal, regioactiviteiten van het Vrijheidsmuseum en activiteiten georganiseerd door de Groesbeek Airborne Vrienden, ondersteund door de gemeente.

Vaak krijgen we positieve reacties over de activiteiten die speciaal voor de jeugd worden georganiseerd. Enkele Airborne vrienden zijn aan de slag gegaan om de belangstelling van de jeugd nog meer gestalte te geven en continuïteit van de activiteiten voor de toekomst te waarborgen. Het plan van aanpak: jongeren officieel te laten participeren in alle activiteiten van de Groesbeek Airborne Vrienden, met alle ruimte voor eigen initiatieven. U leest erover in deze nieuwsbrief.

Herman Wijnhoven, voorzitter Groesbeek Airborne Vrienden

Terugblik 78 jaar Market-Garden

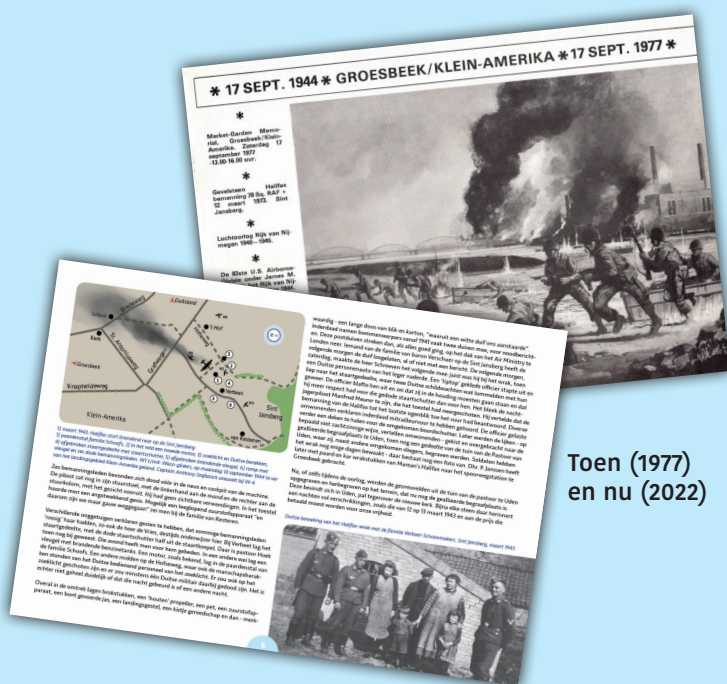
Ondanks het wisselvallige weer, kunnen we terugkijken op een geslaagd en mooi herdenkingsweekend met als bijzondere gast Chloe Gavin Beatty, de jongste dochter van Generaal James Gavin. Hieronder een kleine fotocollage van enkele activiteiten.

Achtereenvolgens: Chloe Gavin Beatty spreekt bij de herdenking bij het Gavin Monument / Kranslegging bij het monument in Hommersum / Batavorum Pipes & Drums Nijmegen zorgen voor de muzikale omlijsting bij de herdenking bij het Halifax Monument / Familieleden van Corporal Romeo Hamel, wiens naam is toegevoegd op de plaquette in Erlcom, samen met initiatiefnemer Maarten Dekkers / Klarinettenensemble Mooi van Hout uit Overasselt speelt bij de herdenking in Kranenburg.

Een nieuw jasje en meer...

De herdenking op 17 september bij het Halifaxmonument op de Sint Jansberg was precies 45 jaar na de onthulling van het monument. Een mooie aanleiding om het boekwerkje dat destijds in 1977 werd uitgedeeld opnieuw uit te geven, maar dan in een moderner jasje. De tekst is daarbij zoveel mogelijk ongemoeid gelaten en waar nodig geactualiseerd. Het eerste exemplaar werd door parachutist John Rutten, die kort daarvoor samen met André Mazorel op de Sint Jansberg was geland, uitgereikt aan Jan Schoofs, die als kind ooggetuige was van de crash bij hun woning.

Toen (1977) en nu (2022)

Verhaallijnen komen samen

Het boekwerkje van 1977 bevat onder andere een foto van Captain Burton McSquire, die op 17 september een noodlanding maakte met zijn C-47 en tot twee keer toe door de Duitsers gevangen werd genomen. In 1975 bezocht hij Groesbeek. Tijdens de herziening voor de heruitgave werd echter duidelijk dat dit niet Burton McSquire is, maar co-piloot Burton M. Squire.

Nu gaan we even naar de herdenking in Kranenburg. Dit monument herdenkt aan de schokkende gebeurtenis van 17 september 1944: twee gevangen genomen Amerikanen werden daar door een SA-officier met een pistool dood geschoten. Het monument staat er sinds 1994, maar pas sinds 2016 zijn de namen van de Amerikanen bekend: George T. Harrison (crew chief) en William H. Armstrong (radio operator).

Wat blijkt, Squire behoorde tot dezelfde C-47 bemanning als Harrison en Armstrong. We schetsen de gebeurtenissen van toen: op 17 september werd dit toestel, juist toen de para's boven Wylerbaan het vliegtuig verlaten hadden, in brand geschoten. Harrison en Armstrong sprongen er met parachute uit en werden gevangen genomen. Het toestel maakte daarna een noodlanding bij Kranenburg. De piloot Norman A. Baldwin overleefde dit niet. Squire - met brandwonden overdekt - kon het toestel verlaten. Squire werd door de Duitsers naar een noodlazeret in zuivelfabriek Wellen te Wyler gebracht. Tijdens de luchtlandingen boven de Wylerbaan was een aantal paratroopers te laat gesprongen en in Duitsland terecht gekomen. Onder leiding van Lt. Rex Combs trok dit groepje naar Groesbeek, kwam langs Molkerei Wellen en nam Burton mee naar het Amerikaanse noodhospitaal op de Voxhill, Wylerbaan. Op maandag 18 september heroverden Duitse militairen bij een tegenaanval de Voxhill en Burton raakte weer in krijgsgevangenschap, dat hij gelukkig overleefde. Zo heeft de herdenking van toen op de Sint Jansberg een bijzondere connectie met de herdenking van nu in Kranenburg. Opmerkelijk hoe stukjes zo samen kunnen vallen.

Jim Cook met zijn vrouw Faye met in zijn handen de foto met daarop de inzegening van de kelk. Naast hen Lieutenant General Chris Donahue van de 82nd Airborne Division, Chloe Gavin Beatty en Jeanne Melchers van de Groesbeek Airborne Vrienden. Inzet: het nieuwe appartementencomplex in Nijmegen-Noord, dat naam van zijn vader draagt.

Airborne Friends & The Holy Grail

De oudere lezers onder ons merken waarschijnlijk meteen de verwijzing op naar de legendarische film 'Monty Python and the Holy Grail' uit 1975. De Grail, of beter gezegd Kelk in dit verhaal, gaat terug tot het jaar 1994. Dat jaar, en dan vooral in de maanden voorafgaand aan de herdenkingen 50 jaar Market-Garden, ontstond er een vriendschappelijke relatie tussen de Airborne Vrienden en de charismatische paratrooper Vincent Myers.

Deze 3e of 4e generatie Myers nam net als zijn voorvaders in 1972 dienst in het leger en klon op tot de rang van Command Sergeant Major (CSM) van een leger. In 1994 nog CSM van het 504 Parachute Infantry Regiment, hielp hij ons onder andere de jaarlijkse monumententocht gestalte te geven. Vermoedelijk kwam Myers ook met het idee een miskelk ter ere van Major Julian Aaron Cook te laten maken. Cook was de commandant

van het 3de bataljon 504 PIR, dat op 20 september 1944 in canvasbootjes de Waal werd overgezet. Op maandag 14 november 1994, in aanwezigheid van enkele Airborne Vrienden, werd de kelk ingezegend door bisschop Jan Bluysen van Den Bosch. Enkele weken later arriveerde de kelk in Amerika, waar deze werd aangeboden aan de weduwe van Cook die het op haar beurt schonk aan het museum in fort Bragg.

Twee maanden geleden woonde Jim, de zoon van Cook, en zijn vrouw Faye de herdenkingen Market-Garden bij. Op maandag 19 september onthulde Jim een plaquette bij de ingang van een nieuw appartementengebouw van Talis in Nijmegen-Noord, dat de naam van zijn vader draagt. Een dag later, na de herdenking Waaloversteek, overhandigde de Airborne Vrienden hem een foto waarop de inzegening van de kelk door Bluysen en pastoor Thuring te zien is. Dit emotioneerde de strenggelovige Jim erg; hij heeft hier nooit iets van af geweten en was destijds ook niet aanwezig bij de overhandiging van de kelk aan zijn moeder.

Wie de jeugd heeft...

Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst. De uitdrukking is misschien clichématig, maar in elk cliché zit een kern van waarheid.

Daarom hebben de Groesbeek Airborne Vrienden sinds kort een jongerenafdeling, juist bedoeld om de volgende generaties betrokken te houden bij de belangrijke gebeurtenissen van de Tweede Wereldoorlog. De groep bestaat op dit moment uit 5 enthousiastelingen: Luca Taylor, Mika Hubers, Teun van Doorn (coördinator van de jongerenafdeling), Brian Reindersma en Siem van der Kolk. Stuk voor stuk zijn ze geïnteresseerd in deze geschiedenis en willen ze hun steentje bijdrage om er voor zorgen dat de verhalen verteld blijven worden.

Meteen actief

Wie bij de herdenkingen in september aanwezig was, heeft hen ook al meteen actief bezig gezien. Herkenbaar in hun lichtblauwe polo hebben ze geholpen bij het soepel laten verlopen van de

plechtigheden. En stil zitten is er gelukkig niet bij: ze hebben het verhaal van 508th PIR veteraan Pfc. James R. Allardyce speciaal voor zijn dochter op papier gezet. Allardyce landde op 17 september 1944 nabij de Wylerbaan en trok op richting het Keizer Karelplein. Toen hij de volgende dag terug moest naar Groesbeek waar de Duitsers op dat moment de landingszones voor de gliders innamen, raakte hij in de daaropvolgende strijd licht gewond. Zijn dochter volgt, samen met haar zoon, het voetspoor van haar vader en bezoekt daarom op 11 november Groesbeek.

Een vliegende start van de jongerenafdeling dus, waar we zeker nog meer van gaan horen.

Contact opnemen met de jongerenafdeling? Dat kan via jongeren@groesbeekairbornevrienden.nl

Een deel van de jongerenafdeling (Siem van der Kolk, Luca Taylor, Brain Reindersma) samen met Chloe Gavin Beatty bij een kleine ceremonie bij het historisch paneel op Klein Amerika.

In Memoriam

Ger Driessen overleed na een kort ziekbed op 15 juli 2022. Hij was 86 jaar oud.

Groesbeek kent Ger als de oprichter van de Heemkundekring in 1973. Evengoed was Ger ook 45 jaar lid van de Groesbeek Airborne Vrienden. Een Airborne Vriend van het eerste uur dus. Ger, die op jonge leeftijd het hotel-café In de Locomotief van zijn ouders overnam, maakte eind jaren zestig voor het eerst kennis met WO2 veteranen uit Engeland en Amerika. Veteranen die overdag het voormalige strijdtoneel bezochten en 's avonds van de gastvrijheid in de Locomotief genoten. Dit deed iets met Ger, die uit eerste hand hoorde wat lokale oorlogsgeschiedenis voor zijn gasten betekende. Evenzeer was dit het geval bij lokale gasten die veel over het Groesbeek van vroeger vertelden. Ger ging zich toeleggen op heemkunde, maar hield decennia lang ook nauwgezet bij welke oud-strijders bij hem en Els logeerden.

Ger was zeer consciëntieus in het bijwonen van vergaderingen, waar hij zich meestal op de achtergrond hield. Hij amuseerde zich vooral aan de pittige onderlinge discussies en koos daarin

geen partij. De waarheid lag immers toch ergens in het midden. Vooral niet te moeilijk doen en het algemeen belang nastreven, oftewel blijf varen op de doelstellingen van de Airborne Vrienden. Tijdens jubileumvieringen droeg Ger altijd zijn 'airborne outfit'. Een cap en jas, beiden met opdruk. Hij maakte zich daarbij altijd op de een of andere manier verdienstelijk.

Ger's indrukwekkende Airborne archief is omvangrijk en grotendeels al overgedragen aan het bestuur van de Groesbeek Airborne Vrienden. Het geeft ons een prachtig overzicht van Ger zijn Airborne verleden, waar wij zolang onderdeel van uitmaakten.

Orange Lanyard, het vervolg

In de Nieuwsbrief van mei 2021 las u over het bestaan van de Orange Lanyard. Hoe zat het ook alweer? De 82nd Airborne Division kreeg 8 oktober 1945 de Willems Orde toegekend voor hun aandeel in operatie Market-Garden. Blijkbaar dacht de Nederlandse regering op dat moment

dat de Glider Pilots die tijdens dezelfde operatie manschappen en materiaal naar de landingszones bij Overasselt en Groesbeek vlogen, onderdeel van de 82nd uitmaakte.

Een misverstand dat pas in 1982 werd rechtgezet waarbij alsnog het Orange Lanyard (Oranjekoord van de Willems Orde) aan de glider pilots die de zogenaamde 'Market Missions' vlogen werd uitgereikt. Hoewel de Nederlandse ambassade

Van links naar rechts: Air Attaché Bertil van Geel, Fred Lund en Frank Brandon.

in Washington een flink aantal koorden inclusief certificaten bij de secretaris van de National WW2 Glider Pilot Assc. achterliet, konden enkele glider pilots niet getraceerd worden.

In de genoemde nieuwsbrief las u ook dat de Airborne Vrienden een bescheiden bijdrage had in het alsnog toekennen van de Orange Lanyard aan de toen 98-jarige ex-glider pilot Fred Lund. Tijdens de jaarlijkse Glider Pilot Association reünie in Lubbock, Texas van 6 oktober jl. was het dan eindelijk zover. Air Attaché Bertil van Geel van de Nederlandse ambassade in Washington reikte aan liefst twee voormalige glider pilots de Orange Lanyard uit.

Laatste rustplaats

Op 13 mei 1940 stortte op de Petrusplaat in de Biesbosch een Boulton Paul Defiant neer. Eén bemanningslid kwam hierbij om het leven. Het betrof de 24-jarige Leading Aircraftman John Stuart Mee Bromley, die sindsdien geregistreerd stond als Missing In Action.

Het lichaam van Bromley werd niet geborgen, hoewel bij berging in 1994 stoffelijke resten werden aangetroffen. Dat was echter zo weinig dat geen identificatie werd gedaan. Opmerkelijk, aangezien Bromleys resten als enige in het vliegtuig konden zijn achtergebleven.

Een aantal betrokken Nederlanders, waaronder Joop Thuring die als kind in Raamsdonkveer getuige was van het neerstorten van het vliegtuig, bleef aandringen op een heropening van het identificatieproces, met als doel Bromley eervol te kunnen begraven.

Met succes, want in 2020 werd de zaak herzien door het Joint Casualty and Compassionate Centre van het Ministry of Defense samen met de Commonwealth War Graves Commission en de RAF Air Historical Branch. De eindconclusie was dat de resten inderdaad van Bromley waren. Op 28 september 2022 werd Bromley begraven op de Jonkerbos War Cemetery in Nijmegen. Namens de Groesbeek Airborne Vrienden waren Gerrie Franken, Herman Wijnhoven en Marco Cillessen aanwezig. Bromley staat nu te boek als Killed in Action.

De begrafenis van Leading Aircraftman John Bromley op War Cemetery Jonkerbos, Nijmegen.

At the movies

Dolenthousiast berichtte de Canadese Janet Love Morrison ons eerder dit jaar dat haar boek 'The Hawk and the Hare' (2020) mogelijk verfilmt wordt. Het bleef niet bij één mailtje, er volgden er meer en in elk van die berichten viel er voor Janet iets nieuws te melden.

Janet Love Morrison,
schrijfster van het boek
'The Hawk and the Hare'

Haar historische roman over de vriendschap van haar vader met inheemse (indigenous)

Canadezen tijdens de laatste oorlogsjaren in West-Europa is in de media goed ontvangen. Het lot van de inheemse bevolking van Noord-Amerika is sowieso de laatste jaren erg actueel. Ook de Airborne Vrienden besteedde uitgebreid aandacht aan dit onderwerp tijdens de eerste opgenomen herdenking Operatie Veritable van 8 februari 2021. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Julian Black Antelope, die dit jaar zijn Indegenous Film Academy oprichtte, de film wil gaan produceren. Julian heeft inmiddels contact gezocht met de makers van de succesvolle Nederlandse oorlogsfilm "De Slag om de Schelde" en binnenkort wordt gestart met het schrijven van het filmscript. Overigens is Janet hiervoor gevraagd als verhaaladviseur.

Janet, die niet kan wachten weer in Groesbeek terug te zijn, heeft ook de wens uitgesproken om rond 8 februari 2023 de plaquette bij de Wolfsberg in Groesbeek te onthullen. Een evenement dat mei 2020 vanwege Corona niet kon plaatsvinden. We houden u van de voortgang hiervan en de film op de hoogte.

Lancaster R5512

Begin deze maand nam Jos de Groot, voorzitter van Stichting Lancaster R5512, contact met ons op met een bijzonder verzoek: of wij op dinsdag 20 december bloemen willen leggen bij vier graven op de Canadese Erebegraafplaats te Groesbeek.

Wat is het geval? Op 20 december 1942 maakten 232 bommenwerpers een bombardementsvlucht naar Duisburg. Twaalf toestellen keerden hiervan niet terug, waaronder de Lancaster met codenaam R5512. Het vliegtuig stortte brandend

neer in Amsterdam-Noord. De lichamen van drie bemanningsleden werden de volgende dag geborgen. Het toestel en de overige vier bemanningsleden werden pas in 1962 bij de aanleg van de IJ-tunnel geborgen. De vier lichamen werden bijgezet op de Canadese begraafplaats in Groesbeek. Op de plek van de crash zal op 20 december a.s. een plaquette ter nagedachtenis aan de bemanning worden onthuld. Daarbij zijn ook enkele nabestaanden aanwezig. Tegelijkertijd met deze onthulling worden ook de vier bemanningsleden herdacht die in Groesbeek begraven liggen.

Met raad en daad

Canadian Remembrance Day

Jaarlijks houdt de ondersteuning eenheid van het Canadese leger (CFSU) uit Niederheid Duitsland een 'Remembrance Day Ceremony' op de Canadese Erebegraafplaats aan de Zevenheuvelenweg te Groesbeek. De Groesbeek Airborne Vrienden zullen een krans leggen tijdens de ceremonie op 11 november. Aanvang ca. 10.30 uur.

Kerst in het hart van de gewone soldaat

De Groesbeek Airborne Vrienden Groesbeek zal in samenwerking met het Sankt Cäcilienchor uit Wyler, het symfonieorkest Ensemble Conservatoire uit Nijmegen, de Batavorum Pipes and Drums, de Internationale Karl Leisner Kreis afdeling Groesbeek en de parochies Cosmas en Damianus Groesbeek en de Sankt Peter und Paul Kranenburg komen tot de productie "Kerst in het hart van de gewone soldaat" in de vorm van concerten. Waar ook strijd geleverd wordt in de wereld, met Kerstavond zou elke soldaat thuis willen zijn bij zijn familie, bij zijn gezin, bij zijn geliefden. Of dat nu is in La Chapelle d'Amentières in 1914 of Groesbeek-Wyler in 1944. De concerten vinden plaats in de Cosmas en Damianuskerk te Groesbeek op 10 december

(16.00 uur) en in de Sankt Johannes Baptistkerk in Wyler (Duitsland) op 17 december (15.00 uur). De concerten worden financieel mogelijk gemaakt door het programma Vrijheid. De toegang tot de concerten is gratis, wel zal er na afloop gevraagd worden om een vrijwillige bijdrage.

Initiatief Kerstlichtjes

Met onze Duitse vrienden zijn we voornemens om op Kerstavond met Duitse leerlingen lichtjes te brengen op het Ehrenfriedhof Donsbrüggen, waar naast militairen ook vele burgers begraven liggen, waaronder Russen en Oekraïners.

Wij wensen iedereen alvast fijne Feestdagen en een gelukking en gezond 2023!

Colofon

Redactie

Marco Cillessen, Roel Kerkhoff, Herman Wijnhoven

Verantwoording foto's

Pag. 2 GAV, Paul ten Broeke; pag. 4 GAV, RN7, pag. 5-6 GAV; pag. 7 Nederlandse Ambassade VS, Danielle Roubroeks; pag. 8 Janet Love Morrison.

GAV-mail is de digitale nieuwsbrief van de Groesbeek Airborne Vrienden en wordt verzonden aan onze relaties. Via de nieuwsbrief houden we je op de hoogte van onze activiteiten en van gerelateerd nieuws.

**Groesbeek
Airborne
Vrienden**

www.groesbeekairbornevrienden.nl
p/a Jan Steenweg 11
6562 BX Groesbeek